

13. lipnja 2025.

broj 212 – 213

KU ZI S?! LIST ZA MLADU

5

OBRAZOVANJE

NOVA GENERACIJA MATURANATA

8

SPORT

KATOLIČKI NOGOMETNI TURNIR

14

ANKETA

KAKO ĆETE PROVESTI LJETO?

22

MODA

RASKOŠ, TIL I SVEGA PREVIŠE

FOTO MJESECA

Somborci u Kraljevici

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Preradovićeve 11

24000 Subotica

Za nakladnika: Karolina Bašić

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Kristina Ivković Ivandekić

Suradnici: Lucija Horvacki,

Katarina Ivanković Radaković,

Josipa Dulić, Milijana Nimčević

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,

Jelena Ademi

E-mail: casopis.kuzis@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

Do ljeta i natrag

Došli smo do kraja još jedne *Kužiš?!* sezone. Vrijeme je za – raspust! (Ili bolje rečeno: zasluženi odmor.) Ova godina bila je uistinu drugačija i dinamičnija od prethodnih. Studentski prosvjedi i blokade unijeli su brojne promjene u svakodnevnicu – donijeli su pitanja, borbe, ali i zagrljaje, suze i smijeh. Za mnoge studente ova je godina bila potpuno drugačija, a situacija je i dalje neizvjesna. Ipak, oni koji su u blokadi nisu odustali – ni od borbe, ni od svojih ciljeva. Studenti su ove godine nominirani za Nobelovu nagradu za mir, proglašeni su osobama godine... Naravno, postoji i druga strana – ona koja ne podržava blokade. A rasplet? Vidimo se nakon ljeta pa ćemo zajedno pisati o tome iako je sasvim sigurno da ćete sve novine saznati u roku od nekoliko minuta putem društvenih mreža. To je, kako se kaže, novo normalno.

Srednjoškolci, pa tako i oni iz odjela na hrvatskom nastavnom jeziku, stigli su do kraja svog školskog puta, a mi vam u ovom broju donosimo njihove priče. Vrijedi spomenuti i pregršt aktivnosti i događanja za mlade u hrvatskoj zajednici koja su obilježila ovu školsku i akademsku godinu: nastupi, susreti, koncerti, ekskurzije, natjecanja, običaji, suradnje, druženja... Sve su to trenuci koji su održavali dinamiku i redovito izmamljivali osmjeh na licima mladih, a mi smo se trudili sve to pratiti i dokumentirati. Dok čekamo novu školsku godinu, nastavit ćemo to raditi putem našeg Instagrama @ [kuzis.casopis](https://www.instagram.com/kuzis.casopis).

U ovom broju donosimo mnoštvo tema i priča: izvještaj s nogometnog turnira, tekst o studentskoj manifestaciji *Radićevi dani*, anketu s mladima o tome kako će provesti ljetno čitanje, preporuke za ljetno čitanje, intervju o uspješnim mladima; pišemo o modi, psihologiji i još mnogo toga.

Hvala vam što ste i ove godine bili uz nas, što ste pokazivali interes i želju da se vaše riječi i mišljenja otisnu na stranice našeg časopisa. Ono što krasi naše stranice nisu samo tekstovi i fotografije – nego upravo vi: vaši talenti, priče, uspjesi, osmjesi, upornost, dobra volja i želja za rastom i razvojem.

Budite takvi i tijekom ljeta, a mi se uskoro ponovo čitamo. Sretan raspust!

Mjesec za nama

Smotra pjevača i zborova

Smotra dječjih pjevača i zborova u organizaciji SHGU-a *Festival bunjevački pisama*, 21. po redu, održana je 21. svibnja u velikoj vijećnici Gradske kuće

u Subotici. Publika je imala priliku čuti ukupno 17 pjesama, a nastupili su i gosti iz Monoštora, Pleternice i Požege.

4

Luča povezala Temerin i Suboticu

Dva folklorna ansambla – HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice i KUD-a *Vuk Karadžić* iz Temerina – realizirali su zajednički program *Luča*. Uz dva koncerta u

Temerinu i Subotici, gdje je folklorno naslijeđe prikazano na suvremeni način, održane su i radionice plesa za mlade folkloršaše. *Luča* je bila dio projekta koji je podržao Kabinet za pomirenje, regionalnu suradnju i društvenu stabilnost. Jedan od ciljeva projekta bila je i interkulturalna suradnja.

Pjesma i nošnja u Senti

Ženska pjevačka skupina *Prelje* iz Subotice nastupila je 24. svibnja u Senti, u sklopu manifestacije *Raspjevane slike – rasplesani narodi*, koja je dio IPA pro-

jekta *No Border – Granica koja spaja*. U Senti je prikazana i izložba narodnih nošnji pet nacionalnih manjina, među kojima se našla i nošnja ovdašnjih Hrvata iz fundusa HKC-a *Bunjevačko kolo*. Presentaciju baštine hrvatske manjine organizirao je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao sudionik tog IPA projekta.

Gubec gostovao u Velikoj

Folklorni ansambl HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta gostovao je od 23. do 25. svibnja na XXXIII. Smotri hrvatskog folkloru *Čuvajmo običaje zavičaja* u općini Velika. Iz HKPD-a poručuju da je riječ o nezaboravnom iskustvu ispunjenom novim poznanstvima, dru-

ženjem i zajedničkim njegovanjem tradicije. Posebno su ponosni na predstavljanje bogate tradicijske kulture bunjevačkih Hrvata, koju su s ljubavlju prikazali domaćinima i publici.

Kraljice na Dove

HKPD *Matija Gubec* organizirao je ophod *kraljica* po Tavankutu u nedjelju, 8. lipnja, na blagdan Duhova (*Dova*). *Kraljice* su nazočile i nedjeljnoj misi u mjesnoj crkvi, a navečer je na etno salašu *Balažević* priređeno *kolo na Dove*. Prikaz *kraljica* organiziran je i Subotici, u župi sv. Roka.

Kraljice su skupina djevojčica i djevojaka u pratnji pastira (momaka), koja u povodu Duhova prolazi pjevajući ulicama i, kako se vjeruje, donosi blagoslov obiteljima. Djevojčice su odjevene u nošnju i na glavi nose krunu od cvijeća, koje simboliziraju proljeće.

S osmijehom u budućnost

U posljednjemu broju do ljetne stanke predstavljamo naše maturante srednjih škola. Nastava na hrvatskom nastavnom jeziku izvodi se u tri srednje škole u Subotici: Gimnaziji *Svetozar Marković*, Politehničkoj školi i Medicinskoj školi. U razgovoru s razrednicima i maturantima saznali smo malo više o njihovim iskustvima, uspomenu koje će nositi iz srednje škole, a otkrili su nam i razne planove za budućnost.

Generacija učenika iznimnih karaktera

Razrednik 4. f odjela Gimnazije *Svetozar Marković* **Slavko Benčik** za *Kužiš?!* ističe kako mu je ovo prvi odjel koji je imao kao profesor u Gimnaziji te dodaje kako njegov odjel broji 11 učenika.

»Od ranije je poznato, a praksa je to i pokazala, da opći smjer, odnosno opći tip Gimnazije, učenicima osigurava uravnoteženo izučavanje i napredovanje, kako u prirodnim, tako i u društvenim grupama predmeta. To kao rezultat daje dobar temelj za planiranje daljnjeg školovanja – studiranja u velikom spektru mogućih želja i aspiracija učenika«, navodi Benčik.

Na pitanje o tome kako doživljava ulogu razrednika, ističe da je riječ o iznimno zahtjevnoj i odgovornoj ulozi, ali i o privilegiju koji doživljava s velikim poštovanjem. Posebno naglašava kako je imao sreću raditi s generacijom učenika iznimnih karaktera, spremnih na osobni razvoj. Uz to, tijekom svih godina izdvojio bi i izvrsnu suradnju s roditeljima.

»Kada se sve to poklopi, tada se mogu dogoditi prave stvari. Naše putovanje traje već četiri godine i naravno da su se u tom dugom razdoblju događali mnogi trenuci za pamćenje. Možda ne bi bilo pošteno prema svemu nešto izdvajati... Ipak, izdvojio bih svečanu akademiju povodom završetka gimnazijskog školovanja i maturalno veče na kojemu su svi zablistali u punome sjaju svoje osobnosti i veličini karaktera. Nedavno sam održao posljednji sat razrednika na kojemu sam pokušao reći štošta, ali sam u jednom trenutku shvatio da riječi i nisu bile potrebne. Dragi maturanti, hvala vam što ste bili onakvi kakvi jeste i na taj način ovo naše putovanje učinili nezaboravnim«, zaključuje Benčik.

Zahtjevno, ali divno iskustvo

Dobro je poznato da pohađanje Gimnazije često sa sobom nosi mnogo izazova i poteškoća, što navodi i **Terezija Sekereš**, učenica 4. f odjela. Ona navodi kako je opći smjer u Gimnaziji *Svetozar Marković* upisala jer je smatrala da će je dobro pripremiti za nastavak školovanja, ali i dati još malo vremena za odluku kojim putem krenuti dalje.

»Srednjoškolski dani ostat će u mom sjećanju kao divno, ali ne tako lako iskustvo. Upoznala sam nove prijatelje, a s onima s kojima sam se poznavala od ranije sam se još više zbližila... Kada bih morala istaknuti najljepši događaj, to bi vjerojatno bilo neko putovanje ili ekskurzija poput maturalne ekskurzije kada smo posjetili Mostar, Sarajevo i Međugorje. Bila je to divna prilika da se upoznam s djelićem Bosne i Hercegovine, ali i za druženje s prijateljima. Tijekom školovanja profesori su imali veliku ulogu jer su nam neki od njih, osim lekcija iz udžbenika, davali i životne lekcije poput tolerancije, razumijevanja drugih... Za vrijeme srednje škole najveći mi je izazov bio uskladiti obveze učenja i sve dobro isplanirati, ali vremenom sam uspjela biti bolja u tome. Za pet godina vidim sebe kao studentkinju koja završava studije pedagogije i engleskog jezika«, navodi Terezija.

Srednja škola kao životna lekcija

Ana Rukavina, maturantica Gimnazije, ističe kako je upis općeg smjera na hrvatskom jeziku za nju bio logičan izbor jer je i osnovno obrazovanje završila na istom jeziku. Smatrala je to prirodnim nastavkom svog školovanja. Sada, na kraju srednjoškolskog obrazovanja, kaže da nosi samo lijepa iskustva te da joj je drago što je odabrala upravo Gimnaziju. Najljepše trenutke veže uz zajednička putovanja s razredom, slobodne sate i druženja. Iako su se mnogi već ranije poznavali, tijekom srednje škole njihova su se prijateljstva dodatno učvrstila i nastavila i izvan školskih klupa. Ana se dotakla razdoblja odabira budućih studija, kao i podrške koju je imala kroz borbe i poteškoće.

»Na početku srednje škole bila sam zainteresirana za arhitekturu, no već nakon prvih godina moji

su se interesi počeli mijenjati. U jednom sam trenutku razmišljala o medicini, a kasnije se javila želja da upišem psihologiju. Odluka o daljnjem školovanju nije došla odjednom – nisam bila od onih koji već u prvoj godini znaju točno gdje se vide u budućnosti. Ali tijekom godina čovjek pronađe sebe i svoj put. Veliku podršku pružali su mi prijatelji, s njima sam dijelila i stres i uspjehe, učili smo zajedno i međusobno se bodrili. Profesori su nam uvijek bili dostupni i spremni podržati naše odluke. Naravno, bilo je izazova – najviše oko organizacije vremena, pritiska zbog ocjena i donošenja važnih životnih odluka. Prevazilazila sam ih tako što sam naučila tražiti pomoć kad mi je potrebna, praviti planove i ne odustajati lako. Razgovori s bliskim ljudima i rad na sebi mnogo su mi pomogli. Za pet godina vidim sebe kao osobu koja radi ono što voli i koja je sigurna u svoje vrijednosti. Nadam se da ću biti u poslu koji me ispunjava i koji će mi omogućiti daljnje učenje i osobni razvoj. Srednja škola me naučila kako se nositi s obvezama, kako surađivati s drugima i kako ustrajati u onome što želim«, navodi Ana.

6

Dinamični, empatični, ljubazni

Morena Rendulić, razrednica maturanata u Srednjoj medicinskoj školi u Subotici, naglašava brojne mogućnosti koje pruža smjer medicinska sestra-tehničar. Učenici 4.05 odjela, koji su upisali ovaj smjer 2021. godine, bili su njena prva generacija učenika kojoj je imala priliku biti razrednica. U odjelu je ukupno 17 učenika, od kojih je jedan vanredni, koji je ipak proveo svoje posljednje dane školovanja zajedno s njima.

»Dinamičan smjer koji traži empatične mlade ljude, ljubazne, željne pomoći drugima. Mogućnosti su brojne, od nastavka školovanja na fakultetima u Hrvatskoj, Srbiji, ali i inozemstvu do zaposlenja u sektoru zdravstva i ustanovama kao što su domovi za stare osobe, za osobe s poteškoćama u razvoju. Razredništvo je najodgovorniji, ali i najljepši dio nastavničkog poziva. Dok sam se ja trudila kod njih razvijati vještine, prenositi znanja, pratiti njihov proces sazrijevanja, istovremeno sam i sama napredovala, u stručnom i privatnom životu. Za mene je to bilo putovanje! Brojni su trenuci koji izvire iz sjećanja, ali najdraži su mi oni koje smo ispunjavali smijehom... Ostanite svoji, jedinstveni, ne dajte se ukalupiti, propitujte, sumnjajte, ne bojte se promjene, sačuvajte

humor i što god radili, radite to jer želite, iz srca, a ne zato jer su vam tako rekli«, zaključuje naša sugovornica.

Izvrсна priprema za budućnost

Mia Šimunov, maturantica Srednje medicinske škole, s radošću se prisjeća dragocjenih trenutaka iz svog srednjoškolskog obrazovanja koje će zauvijek nositi sa sobom. Posebno ističe satove hrvatskog jezika i tjelesnog odgoja kao one koji su joj ostali u najljepšem sjećanju. Tijekom nastave tjelesnog odgoja, posebno pri igranju odbojke, navodi kako se osjetio snažan timski duh i međusobna podrška među učenicima. Satovi hrvatskog jezika, pak, ostali su joj u sjećanju zbog životnih lekcija koje su izvukli kroz interpretaciju književnih djela. Mia ističe kako je neizostavan bio i sat razrednika, tijekom kojeg su zajedno s razrednicom rješavali razne probleme,

Srednja medicinska škola Subotica Medicinska sestra – tehničar 4.05 generacija 2021. – 2025.

Marina Liliom

„Nisam sama učila, već i ljubavi naučiš izradu.
Nisam mislila nije sama da ljubim, već da razumijem, pomognem i inspiriram“

Đorđe Mijalović

Andriana Čirić

Branko Mijalović

Nikola Vučić

Barbara Stanić

Ivana Filip

Aleksa Alibabić

Martina Stanić

Đorđe Đorđić

Milica Karadžić

Marina Liliom

Anabela Čirjak

Aron Šušnjić

Ljiljak Nena

Ivan Filip

Mia Šušnjić

Egon Perčević

često se smijali, a neopravdane izostanke razrednica je, kako kaže, na zabavan i duhovit način dijelila. Mia također naglašava kako su joj se interesi tijekom srednjoškolskog razdoblja mijenjali i razvijali.

»Isprva sam željela postati pedijatrijska sestra, a kasnije, nakon što smo imali blok iz ginekologije, privukla me ideja da postanem ginekološka sestra ili babica. No, vremenom sam odustala od obje ideje. Kako sam sazrijevala, tako su se mijenjali i moji interesi. U mom odrastanju veliku su ulogu imali roditelji jer su mi uvijek bili podrška, ali i razrednica koja je pokazivala jednako puno razumijevanja. Čak i kada su dani bili loši, kada roditelji nisu razumijeli, razredna jest. Kad god bih naišla na neki izazov koji nisam znala sama riješiti, obratila bih se njoj i uvijek bismo zajedno pronašle rješenje. Za pet godina vidim sebe kako sam završila fakultet i započela raditi posao koji volim. Vidim se i kako putujem, upoznajem nove krajeve i istražujem svijet. Škola nas je

izvršno pripremila za to zbog svih tih izazova koja je u svakodnevnom radu s ljudima stavljala pred nas«, kaže Mia.

Praksa, putovanja i prijatelji

Maturantica Srednje medicinske škole **Marina Liliom** za *Kužiš?!* navodi iskustva koja će joj uvijek ostati zapečaćena, kao i nove interese koje je razvila tijekom školovanja.

»Još od osnovne škole osjećala sam ljubav prema prirodnim znanostima. Kada smo na satu biologije učili o čovjeku, znala sam da želim znati više o tome i da želim pomagati ljudima. Što se iskustava tiče, u sjećanju će mi zauvijek ostati samo najljepši trenuci. Ipak, najviše ću pamtiti praksu – tada smo bili bliži pacijentima, mogli smo razgovarati s njima i aktivno sudjelovati u njihovu liječenju. Svaki trenutak bio je poseban na svoj način. Najdraža su mi zajednička putovanja razreda; nakon svakog putovanja još smo danima pričavali anegdote i smijali se. Moji se interesi nisu mnogo mijenjali, ali sam tijekom školovanja razvila ljubav prema poeziji i čitanju. Tek kako rastemo, shvaćamo koliko je čitanje važno za izražavanje i koliko je lijep osjećaj imati bogat vokabular«, ističe Marina.

Marina se u razgovoru osvrće i na profesore koji su imali važnu ulogu u njihovom osobnom rastu, ističući njihovu dostupnost i spremnost na pomoć. Naglašava kako su im profesori

uvijek bili na raspolaganju za pitanja i prijedloge te su pokazivali volju podržati ih kad god je to bilo potrebno.

»Bilo je dana kada sam bila neraspoložena i kada mi se nije išlo u školu, ali bi mi prijatelji uvijek izmamili osmijeh na lice i popravili dan. Zato nijedan dan proveden s njima nikada nije bio loš. Mislim da je svatko od nas tijekom srednje škole nailazio na prepreke – neke veće, neke manje – ali upravo su one sastavni dio odrastanja i učenja. One nas oblikuju u osobe kakve smo danas postali nakon četiri godine. Za pet godina vidim sebe na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu. Moja je želja postati liječnica, a najviše bih voljela pomagati i liječiti djecu jer smatram da su upravo oni smisao života. Iz srednje škole odlazim s kvalitetnim znanjem i izgrađenom osobnošću. Puno me toga naučila – o životu, o sebi – i pomogla mi je da izrastem u odraslu osobu«, navodi Marina.

Lucija Horvacki

Sport, vjera i zajedništvo

Već treću godinu zaredom Đurđin je bio mjesto susreta više od stotinu mladih vjernika iz Subotičke biskupije koji su se 24. svibnja okupili na Katoličkom malonogometnom turniru. On je bio namijenjen ministrantima i mladim vjernicima, a cijeli dan protekao je u znaku borbenih utakmica, međusobnog uvažavanja i istinske sportske atmosfere. Na terenu se igralo ozbiljno i s puno žara – ekipe su predstavljale svoje župe s velikom motivacijom, ali i uz poštovanje protivnika.

Prvo mjesto pripalo je župi Presvetog Trojstva iz Male Bosne, drugo mjesto osvojila je župa Uskrsnuće Isusovo iz Subotice, dok je treće mjesto zauzela župa sv. Roka, također iz Subotice. Turnir su obilje-

povezivanja i zajedništva među mladima iz različitih župa. U nastavku donosimo dojmove organizatora i sudionika, koji su svojim riječima dočarali duh ovog susreta.

Iz godine u godinu više ekipa

Organizator turnira vlč. Tomislav Vojnić objasnio je da organizacija turnira ide prema ustaljenom protokolu. Naglasio je da mu iskustvo stečeno tijekom prethodne tri godine puno znači u pripremi ovakvog događaja. Prema njegovim riječima, potrebno je kontaktirati mlade ljude i motivirati ih za sudjelovanje, zatim prikupiti prijave igrača, osigurati liječničku službu, suce i delegate turnira, kao i hranu i piće za sudionike. Također je važno izraditi plakate, provesti ždrijeb i tiskati sportske dresove. Dodao je kako u organizaciji ima veliku pomoć od mladih vjernika koji su aktivni u nogometnim klubovima te mu redovito pomažu oko same strukture i provedbe turnira. Prisjetio se i prvog izdanja turnira kada su sudionici uglavnom bili mlađi, no s vremenom su neke župe počele okupljati ozbiljnije ekipe s iskusnijim igračima, što je potaknulo i ostale da slijede isti primjer.

»Atmosfera na turniru nije odveć napeta nego nastojimo biti opušteni jer smisao turnira nije pobjeda, rivalstvo nego vjera, druženje, zajedništvo i međusobno upoznavanje mladih ljudi. Svake godine se broj sudionika turnira mijenja na više i nogomet se igra puno ozbiljnije. Polako se povećava broj župnih ekipa te su mladi ljudi izrazili želju da se ovakav način održavanja turnira nastavi i dalje. Stoga ne posustajemo nego radimo još više na promociji zdravog sportskog duha na terenu«, kazao je vlč. Vojnić i dodao kako je misao da se mladi katolici okupljaju, zajedno mole Bogu i svoje talente pokažu na terenu.

žili i pojedinci koji su se istaknuli svojim igrama. Za najboljeg igrača proglašen je **Mario Nadheđeši**, najboljim strijelcem turnira bio je **Nikola Đokić**, dok je titula najboljeg vratara pripala **Aleksi Horvatu**. Cijeli događaj uspješno je organizirao vlč. **Tomislav Vojnić**, koji je i ove godine uspio okupiti veliki broj mladih i stvoriti ambijent u kojem su nogomet, vjera i zajedništvo pronašli zajednički jezik. Turnir je još jednom potvrdio kako sport može biti snažan alat

Sunčani dani, živi tereni

Vlč. Tomislav Vojnić otkrio je kako je prvotna ideja bila pokretanje Katoličke malonogometne lige na razini cijele Subotičke biskupije, po uzoru na lige koje već postoje u pojedinim biskupijama u Hrvatskoj. Ipak, zbog neizvjesnosti oko izvedivosti takvog

pothvata odlučeno je da se krene s manjim formatom – jednodnevnim turnirom. Smatra da potencijala za organizaciju lige svakako ima, no da bi takav projekt zahtijevao veći organizacijski tim i dodatna financijska sredstva.

»Najviše se borimo s vremenom, tj. da bude lijep i sunčan dan na dan održavanja turnira, ali Bog nam je do sada uvijek podario lijepo vrijeme. Župe koje su domaćini lijepo se organiziraju oko posluživanja gostiju, kao i sama lokalna zajednica. Mladi ljudi su s oduševljenjem prihvatili ovakav način održavanja turnira: bez psovki, svađa, igra u kojoj je najvažniji fair play. Stariji vjernici iz pojedinih župa također su podrška te redovito dolaze navijati za svoje ekipe. Djeca iz mjesta u kojem se održava turnir vrlo su aktivna te je atmosfera na turniru uvijek živa. Među svećenicima je vidljiva podrška ovakvom vidu pastoralala. Stoga idemo dalje s organizacijom i druženjem«, zaključio je vlč. Vojnić.

Pobjedu posvetili župniku

Jedan od igrača iz župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne **Marijo Matković** istaknuo je za *Kužiš?!* kako je atmosfera na turniru bila izvrsna, kao i na prethodnim izdanjima. Naglasio je da je na terenu vladao osjećaj zajedništva i izražen sportski duh, dok su navijači izvan terena bodrili svoje ekipe pjesmom i veseljem. Posebne pohvale uputio je vlč. Tomislavu Vojniću i svima koji su sudjelovali u organizaciji događaja. Kao najveću motivaciju naveo je želju da njihova ekipa pokaže zajedništvo, sportsko ponašanje i na dostojanstven način predstavi svoju župu i mjesto.

»Najzahtjevnija nam je bila prva utakmica protiv župe Marije Majke Crkve, jer je to izrazito dobra ekipa, a mi smo mladi i htjeli smo pokazati karakter. Nismo očekivali osvajanje medalje, ponajprije zbog izostanka starijih župljana – nogometaša, pa smo na turnir došli s mlađom i bročano manjom ekipom. Prezadovoljni smo plasmanom naše ekipe, od početka do kraja bili smo prava ekipa. Pokal i prvo mjesto posvećujemo našem odlazećem župniku vlč. **Draganu Muharemu**, koji je bio uz nas 13 godina. Igranje za našu župu nas prije svega čini ponosnima, jer iako smo mali, pokazali smo da imamo veliko srce«, naglasio je Matković.

Izazovi na terenu

Matija Sekereš, igrač župe Marija Majka Crkve iz Šandora, rekao je da je atmosfera na turniru bila dobra te da je bilo mnogo navijača koji su

bodрили svoje župe. Dodao je kako su svi sudionici na kraju zajedno ručali i družili se, razmjenjujući dojmove s turnira. Naglasio je da se većina sudionika poznaje i druži kroz aktivnosti u različitim župama, ali da se na terenu svi žele dokazati u nogometu.

»Najteža utakmica bila nam je protiv župe Uskrsnuća Isusovog jer nam je bila odlučujuća za prolaz u polufinale. Imali smo puno prilika, ali ih nismo

iskoristili i izgubili smo. Prošle godine smo osvojili turnir, tako da su i očekivanja bila velika i nadali smo se nekoj od medalja. Ove su godine sve ekipe bile kvalitetnije, što je igru učinilo zahtjevnijom, a mi smo, nažalost, završili posljednji u skupini. Lijepo je imati priliku predstavljati svoju župu i u aktivnostima izvan crkve, kao što su sport i slične aktivnosti«, naveo je Sekereš.

Josipa Dulić / Foto: Ivana Piuković

Tri dana studentskog tulumu, sporta i glazbe

Studentski dom *Stjepan Radić* u Zagrebu ponovno je postao središte nezaboravne studentske zabave kada su od 22. do 24. svibnja održani *Radićevi dani 2025.*, trodnevni festival koji već godinama okuplja studente iz svih dijelova Hrvatske, ali i regije. I ove se godine Sava pretvorila u mjesto ispunjeno energijom, glazbom, natjecanjima, hranom, pićem i – ponajviše – zajedništvom.

Manifestacija je započela u četvrtak, kada su se studenti uključili u raznolika sportska i zabavna natjecanja, od povlačenja užeta i šaha, preko *Tap & Shota, kamena s ramena*, do odbojke s ručnicima i gemišt ponga. U večernjim satima zabava se nastavila na glavnoj pozornici uz DJ-eve i bendove, a već prve večeri plesalo se do kasno u noć. U petak je atmosfera dodatno eskalirala – u dvorištu Save oku-

nostavno – slave studentski duh. Ono što ovu manifestaciju čini posebnom jest činjenica da je organizirana isključivo za studente, i to uz predodženu ulaznicu, čime se zadržava autentičnost i sigurnost studentskog prostora. Studenti za *Kužiš?!* otkrivaju kako je bilo ove godine na festivalu.

Ana Mandić, studentica iz Zagreba, već četvrtu godinu zaredom sudjeluje na *Radićevim danima*. Navodi kako jednako dugo živi u Studentskom domu *Stjepan Radić* te da svake godine s istim entuzijazmom i nestrpljenjem iščekuje ovu manifestaciju. Kaže da ih ne bi mogla izbjeći ni da želi, jer se sve odvija točno ispred njezina prozora, u dvorištu doma. Ana ističe kako za nju i za ostale studente, posebice za one koji žive u domu, *Radićevi dani* predstavljaju pravi vrhunac akademske godine.

»*Radićevi dani* uvijek dobro dođu kao posljednji dani odmora prije ispitnih rokova. Znamo da nakon njih slijedi razdoblje u kojem se nećemo odvajati od knjige i stolice. Ovogodišnja atmosfera bila je jedna od najboljih otkako dolazim na ovaj događaj. Sada smo stariji, opušteniji, manje se stresiramo zbog ispita, pa samim tim i više uživamo. Najdraži dio programa za mene bio je večernji, glazbeni dio. Tijekom dana održavaju se razne sportske aktivnosti – nogomet, košarka, balote, flunkyball, olimpijada... sve uz glazbu, navijanje, smijeh i nova poznanstva. Možda izvođači, poput Jole i Minee, nisu sasvim po mom glazbenom ukusu, ali uz izmjenjivanje bendova i DJ-eva svatko može pronaći nešto za sebe«, navodi naša sugovornica.

Tradicija koja spaja gradove i prijatelje

Ana dodaje kako se ona i prijatelji iz srednje škole koji studiraju u Zagrebu redovito okupljaju za vrijeme *Radićevih dana*, a često im se pridruže i prijatelji koji studiraju u Srbiji ili Osijeku.

»Posebno mi je drago što se nas nekoliko iz Subotice okupimo, svatko dovede svoje prijatelje iz Zagreba, pa se međusobno upoznajemo i zajedno dočekujemo zoru. Organizacija je svake godine na visokoj razini. Program je detaljno isplaniran, a vrijedne tete čistačice već ujutro očiste cijelu Savu. Nikad nije bilo incidenata – svi su ovdje zbog dobre zabave. Smatram da bi *Radićeve dane* trebao posjetiti svaki student barem jednom, jer ispite se može spremirati, predavanja mogu pričekati, ali *Radićevi* su samo jednom godišnje. Sljedeće godine svakako

pilo se više od 12.000 studenata, a glavni glazbeni gost večeri bio je **Jole**, koji je svojim hitovima podigao atmosferu do usijanjanja. Subotu je obilježio još bogatiji sportski program, dok je večer kulminirala nastupom **Minee**, gošće iznenađenja koja je rasplesala i one najumornije od prethodna dva dana.

Simbol studentskog života

Radićevi dani nisu samo festival – oni su simbol studentskog života, prilika da se prije kolokvija i ispitnih rokova studenti opuste, druže, natječu i jed-

dolazim, to će mi biti posljednja godina i vjerujem da će zbog toga biti posebna«, otkriva Ana.

Marija Šarčević, studentica prve godine iz Osijeka, prvi je put sudjelovala na *Radićevim danima*. Istaknula je kako je u Zagreb došla zbog prijatelja koji tamo studiraju, s ciljem da ih posjeti i provede vrijeme s njima. Ugodno ju je iznenadila atmosfera, posebno s obzirom na broj okupljenih ljudi. Iako je očekivala veliku gužvu i manje prostora za zabavu, doživjela je suprotno.

»Prvi dan DJ je bio odličan, a Jole je svojim nastupom stvorio stvarno dobru atmosferu. Svidjela mi se organizacija – tijek događaja bio je jasan, a dnevne su se aktivnosti lijepo spojile s večernjim programom. Preko prijatelja iz Zagreba upoznala sam mnogo novih ljudi, s kojima vjerujem da ću ostati u kontaktu i nastaviti se družiti. *Radićeve dane* opisala bih kao novo iskustvo, puno druženja i dobre energije. Ljudi su zanimljivi, pristupačni i učinili su da se mi iz drugih gradova osjećamo dobrodošlo. Sljedeće godine sigurno dolazim opet, nadam se u jednako dobrom društvu i s istom, ili čak boljom, energijom«, ističe Marija.

Sinonim za sport, glazbu i druženje

Marko Cvjetić, student prve godine u Zagrebu, ove je godine prvi put sudjelovao na *Radićevim danima*. Posebno ga se dojmila atmosfera na Savi, gdje su svi bili dobro raspoloženi, nasmijani i spremni za zabavu.

»Osjećaj zajedništva među studentima bio je zaran, sve je nekako teklo prirodno i opušteno. Najviše mi se svidio glazbeni dio programa. Cijela ekipa je plesala i pjevala – bila je to fenomenalna atmosfera! Minea i Jole napravili su pravi show. Minein nastup bio je vrhunac festivala. Publika je bila jako aktivna, što je njezin nastup učinilo još posebnijim. Organi-

zacija je također bila odlična – program je bio raznolik, sadržaja je bilo dovoljno za sva tri dana i sve je teklo glatko, unatoč velikom broju ljudi. Možda bi bilo dobro iduće godine osigurati malo više zaklonjenih prostora u slučaju kiše, ali osim toga – sve pohvale! Cijele večeri, od druženja ispred paviljona do koncerata, ostavile su na mene super dojam. Osjećao sam se kao dio nečeg većeg, studentskog duha koji povezuje sve nas. *Radićevi dani* za mene su sada sinonim za spoj sporta, glazbe i druženja koji ne želiš propustiti«, zaključuje Marko i dodaje kako sljedeće godine dolazi ponovo.

Ivana Vukov, studentica četvrte godine iz Novog Sada, ove je godine prvi put posjetila *Radićeve dane* i opisala to iskustvo kao fenomenalno. Istaknula je da je bila prisutna sva tri dana te da je posebno uživala u zajedništvu s prijateljima koje dugo nije vidjela. U Zagreb je došla zbog prijatelja iz srednje škole koji tamo studiraju, a s kojima se, kako kaže, rijetko ima priliku susresti.

»Posebno mi se svidjelo što su mladi jako pristupačni i ljubazni – nije bilo nervoze ni neugodnih pogleda. Svi su došli uživati i zabaviti se. Najdraži dio programa bio mi je glazbeni. Tu je bilo najviše mladih, a atmosferu je posebno podigla Minea svojom izvedbom hitova. Organizacija je bila na visokoj razini – svatko u timu dao je svoj doprinos. Najviše me dojmio trenutak kad je i osiguranje plesalo i uživalo s nama. Tada se stvarno osjetilo istinsko zajedništvo. *Radićevi dani* odlična su prilika da se 'pusti mozak na pašu' prije ispitnog razdoblja, da se napune baterije, zapleše, upoznaju novi ljudi i provedu vrijeme s onima koje rijetko viđaš«, navodi Ivana i dodaje kako sljedeće godine sigurno ponovno dolazi jer je ovaj Festival, kako kaže, iskustvo koje želi ponoviti.

Josipa Dulić / Foto: studentski.hr i privatna arhiva

POLITEHNIČKA ŠKOLA SUBOTICA

Tehničar fotografije

područje rada: Grafika

nastavni jezik
hrvatski

duljina trajanja srednjeg
obrazovanja
4 godine

broj učenika
28

Posebni zdravstveni uvjeti

Dobar vid na daljinu i blizinu, vid u boji, dobar sluh, odsustvo poremećaja glasa i/ili govora koji utječu na komunikaciju, uredan nalaz mišićno-koštane funkcije, te odsustvo kroničnih poremećaja koji značajno narušavaju kognitivno i emocionalno funkcioniranje.

Poželjne kvalifikacije i osobine

Za fotografe je važno da budu kreativni i da imaju razvijen osjećaj za estetiku. Poželjno je da budu strpljivi i precizni, dobro prepoznavanje nijansi i svjetlina boja. Portretistima je potrebno da vole rad s ljudima, da budu ugodni, komunikativni, strpljivi i ljubazni, fotoreporterima je potrebno da budu pokretni, brzi i spretni, dok je komercijalnim fotografima važna kreativnost kako bi fotografija bila što ljepša i uvjerljivija. Poziv je prikladan za oba spola. Za fotoreportera je važna agilnost i spretnost, jer često mora brzo reagirati.

Uvjeti rada

Uvjeti rada fotografa ovise o vrsti fotografija koje snimaju, kao i o mjestu u kojem su zaposleni. Umjetnički fotografi sami kreiraju svoje radno vrijeme, kao i prostor u kojem fotografiraju. Fotoreporter su vezani za konkretan zadatak, a radni prostor im je uglavnom izvan radnog prostora i vremena, često putuju kako bi bili izravno na licu mjesta. Komercijalni fotografi rade po zadatku i nisu vezani za određeno radno vrijeme, već za rokove. Također, njihov radni prostor je dinamičan i ovisi o objektima koje fotografiraju. Također, fotografi mogu raditi u znanstveno-istraživačkim ustanovama, u turizmu (npr. promotivna fotografija) itd.

O obrazovnom profilu

Fotografi bilježe trenutke, ljude, povijesno važne događaje, različita zemljopisna područja i razne druge objekte. Pri tomu koriste fotoaparate, filmove, rasvjetne uređaje, filtere, a zahvaljujući razvoju digitalne fotografije moraju znati koristiti i računalne programe za obradu fotografija. Pojedinačne radne faze u procesu pripreme fotografije su: priprema prostora, materijala i tehničke opreme; fotografija, razvoj filma; fotografiranje u klasičnom laboratoriju s kemikalijama ili na printeru; klasično retuširanje fotografija i računalna obrada fotografija; laminacija - lijepljenje fotografija na tvrdnu površinu; kadriranje i skeniranje fotografija; arhiviranje negativna, pozitiva i digitalnih medija; rad na recepciji foto studija, prodaja fotografskog materijala i opreme.

Nakon završetka srednje škole stječe se zvanje
Tehničar fotografije.

Mogućnost nastavka školovanja

Školovanje je moguće nastaviti na svim višim i visokim strukovnim studijama kao i na fakultetima.

Mogućnosti uposlenja

Mogućnosti su velike, od fotografskog studija do samostalnog fotografa, ovisi od samog učenika i njegovog daljeg opredjeljenja.

SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA

Medicinska sestra

nastavni jezik
hrvatski

duljina trajanja srednjeg
obrazovanja
4 godine

Posebni zdravstveni uvjeti

Normalan vid na blizinu, daljinu i kolomni vid, odsustvo poremećaja u ekstremitetima i kičmenog stupa, normalna funkcija jetre, odsustvo alergijskih reakcija.

Uvjeti rada

Za uspjeh u ovom poslu veoma je značajna fizička kondicija, otpornost na krv i tjelesne izlučevine, a također i suosjećanje s njihovim tegobama, ljubaznost i strpljenje. Posao se obavlja, uglavnom, u zatvorenom prostoru, u medicinskim instrumentima.

Tipični poslovi

Njeguje bolesnike prema savjetu liječnika, priprema pacijenta za dijagnostičke i terapijske postupke, materijal na laboratorijske analize. Promatra vitalne znakove (temp, krvni tlak) pacijenta. Održava higijenu između pacijenta i rodbine. Profesionalno zbrinjavanje pacijenata, njegovanje pacijenata, izvođenje medicinskih funkcija i drugih pokazatelja zdravlja, davanje pacijenta za medicinski tretman i prevenciju.

Predmeti

Stručni predmeti su: anatomija i fiziologija, medicinska sestra, zdravstvena njega, patologija, mikrobiologija, farmakologija, zdravstvena medicinska etika, infektologija, ginekologija, kirurgija, neurologija, pedijatrija, psihijatrija.

Nakon završetka srednje škole stječe se zvanje
medicinske sestre

Mogućnost nastavka školovanja

na višim i visokim strukovnim studijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Visoke škole: područja zdravstvene njega, medicinski fakultet, fakultet tjelesne kulture, farmaceutski fakultet, fakultet za medicinsku sestrinstvo, fakultet za medicinsku socijalnu i zdravstvenu pedagogiju, fakultet za medicinsku psihologiju, fakultet za medicinsku socijalnu i zdravstvenu pedagogiju, fakultet za medicinsku socijalnu i zdravstvenu pedagogiju, fakultet za medicinsku socijalnu i zdravstvenu pedagogiju.

Mogućnosti uposlenja

nakon završene srednje škole, mogu biti uposleni u zdravstvenoj ustanovi (dom zdravlja, bolnica, ambulanta, dom za zbrinjavanje bolesne djece...)

SLOŽITE KOČKICE U ODOBRANJE

MEDICINSKA ŠKOLA SUBOTICA sestra – tehničar

dužina trajanja srednjeg
obrazovanja
4 godine

broj učenika
28

Pravstveni uvjeti

normalni vid, normalna funkcija gomjih i donjih
normalna funkcija kardiovaskularnog sustava i

Obavještavanje roditelja

načajno odsustvo gadljivosti i preosjetljivi-
a za zadovoljstvo pacijenata iskreno
obaznost i želja za pomaganjem.

uvorenoj prostoriji, uz primjenu osnovnih

Obavještavanje pacijenata

ječnika. Primjenjuje propisanu terapiju,
terapijske tretmane, uzima i šalje biološki
matra, mjeri i prati vitalne funkcije (tem-
va higijenu bolesnika. Održava kontakte
onalni rad u pružanju pomoći, njega i
pacijenta, mjerenje i evidentiranje vitalnih
davanje propisane terapije, pripremanje
vencijski i edukacijski rad.

Obavještavanje kolega

biologija, prva pomoć, latinski jezik, zdrav-
gija s epidemiologijom, higijena i zdrav-
vena psihologija, medicinska biokemija,
kologija i akušerstvo, interna medicina,
matrja, poduzetništvo.

nje škole stječe se zvanje
sestre – tehničara.

Mogućnost nastavka školovanja

ima ili na fakultetima u Republici Srbiji,
oke strukovne škole i akademski studiji iz
ski fakultet, stomatološki fakultet, fakultet
et, skoro svi fakulteti prirodnog i društve-
nosti.

Mogućnost zaposlenja

u odmah početi s radom u odgovarajućoj
bolnica, klinika, služba hitne medicinske
na za stare i bolesne osobe, ustanovama

GIMNAZIJA „SVETOZAR MARKOVIĆ“ SUBOTICA opći smjer

nastavni jezik
hrvatski

dužina trajanja srednjeg
obrazovanja
4 godine

broj učenika
28

Kome je namijenjen opći smjer?

Gimnazija općeg tipa spona je između prirodno-matematičkog i društveno-jezičnog smjera. Predmeti koji se ovdje uče predstavljaju uravnotežen izbor kako prirodnih tako i društvenih znanosti. Učenici sve četiri godine uče matematiku, materinski jezik, strane jezike, fiziku, povijest, kemiju, biologiju. Pogoduje onim učenicima koji su podjednako dobri i u prirodnim i društvenim znanostima. Ovaj profil nudi visoku razinu opće kulture i znanja iz svih predmeta.

Mogućnost nastavka školovanja na višim i visokim strukovnim školama i fakultetima

Svi učenici koji uspješno završe gimnaziju imaju mogućnost upisati fakultete društveno-humanističkih, medicinskih, prirodno-matematičkih ili tehničko-tehnoloških znanosti u našoj zemlji i u inozemstvu.

Nakon završene gimnazije i položene mature poželjno je nastaviti školovanje.

GOJU VAŠE DJECE 2025./2026.

Kako mladi planiraju provesti ljetne mjesecе?

Ljeto je godišnje doba koje mnogi s nestrpljenjem očekuju. Obično se tijekom ljeta odmaramo od obveza koje nas prate kroz godinu, ali i sumiramo što je iza nas. Za ovaj posljednji broj *Kužiša?!* koji izlazi uoči ljetne stanke, na samome početku kalendarskoga ljeta, ali i na kraju školske i akademske godine 2024./25., razgovarali smo s našim srednjoškolcima i studentima. Zanimalo nas je kako doživljavaju kraj nastavne godine i kakvi su im planovi za ljeto. Mnogi od njih planiraju odmarati se, raditi i posvetiti se sve-mu onome za što nemaju dovoljno vremena tijekom nastavnoga dijela godine.

Luka Skenderović, Politehnička škola (TM1/10), smjer multimedija:

»Krajem lipnja polako se bliži raspust i dolazi početak ljeta koje donosi radost i uzbuđenje jer ću udomiti psa mješavca iz Beograda koji dugo očekujem i vjerujem da će sreća biti obostrana. Raspitujem se pomalo gdje bih mogao volontirati preko ljeta, tj. raditi, pa se nadam da ću uspjeti naći nešto (Crveni križ, pomoć starijim osobama i slično). U kolovozu idemo obiteljski na hrvatsko

primorje (Rijeka i otok Krk) posjetiti rodbinu i odmoriti se. Vrijeme brzo teče te će i meni ljetni raspust proteći brzo«.

Sara Dulić, Đurđin, Gimnazija Svetozar Marković (1.f):

»Školska godina koja je iza mene bila je puna izazova, učenja i novih prijateljstava. Ove godine je kraj školske godine dosta drukčiji od prethodnih zbog trenutnih okolnosti koje su utjecale na cijelo društvo, ali vjerujem da će na kraju sve dobro proći. S velikim uzbuđenjem iščekujem ljeto koje je pred nama. U srpnju planiram ići na Cres, na ljetovanje koje organizira udruga *Naša djeca*. Na ovo ljetovanje ću ići sa svojim prijateljima. Osim odmora, radujem

se i druženju s obitelji i prijateljima i trenucima bez žurbe i školskih obveza. U kolovozu me očekuje posebno iskustvo – putovanje u Italiju, točnije u Rim, na hodočašće. Radujem se susretu s mladima iz različitih krajeva, zajedničkim molitvama, pjesmi i razmjeni iskustava. Ovo ljeto također planiram biti animator na *Ljetnom oratoriju*, koji posebno volim i iščekujem. Mislim da će ovo ljeto biti odlično i ispunjeno raznim zanimljivim iskustvima«.

Borna Dulić, Donji Tavankut, Gimnazija Svetozar Marković (1.f):

»Moje ljeto će biti vrlo ispunjeno i zato mi je žao što će brzo proći, barem ja tako mislim. Provest ću većinu ljeta s prijateljima, uključujući i one iz folkloru. Ići ćemo na razne turneje i putovanja. Najozbiljniji nastup na koji ćemo ići kao reprezentativna skupina folklornog odjela HKPD-a *Matija Gubec* je Smotra folkloru u Zagrebu. Čeka nas dugo ljeto, ali najviše čekam odlazak na more s folklorom i vjerujem da ćemo se lijepo provesti kao i uvijek. Naravno, i pored svog uživanja i druženja, radit ću kod kuće i kod moje majke kako ne bi morala sama održavati kuću i dvorište. Tata me nekad pozove da pomognem u HKPD-u *Matija Gubec*, nekad u vanjskim poslovima ili u ugostiteljstvu. Najviše se radujem uživanju i druženju tijekom ljeta. Očekujem uspješan kraj školske godine i nadam se skroz odličnom uspjehu«.

**Dunja Nimčević, Donji Tavan-
kut, Politehnička škola (FT 3/10):**

»Moj plan za ljeto je otići na more, zaraditi koji dinar i proslaviti svoje punoljetstvo. Najviše se radujem zbog toga što ću moći provoditi više vremena s društvom i biti više sa svojom obitelji. Idem na more u Hrvatsku, na otok Cres s svojim najboljim prijateljem«.

**Marija Stošić, Surčin, Filozofski
fakultet u Beogradu, smjer etno-
logija i antropologija:**

»Ova akademska godina bila je vrlo neobična, jer se nastava nije održavala od početka prosinca

zbog prosvjeda studente u Beogradu. Ljeto planiram provesti u Beogradu, a ako mi se ukaže prilika, rado ću i otputovati negdje na odmor. Nadam se da ću naći i nekakav posao tijekom ljeta«.

Hvala našim sugovornicima što su svoje planove za ljeto podijelili s čitateljima *KUŽIŠ-a?!*. Želimo im ugodno i dugo, toplo ljeto, kao i da se svježi i odmorni vrate svojim obvezama početkom jeseni.

Klara Dulčić Šević

Republičko natjecanje iz hrvatskoga jezika u Đurđinu

Znanje i ljubav prema jeziku

Republičko natjecanje iz poznavanja hrvatskoga jezika i jezične kulture održano je 24. svibnja u Osnovnoj školi *Vladimir Nazor* u Đurđinu. Sudjelovali su učenici sedmih i osmih razreda iz četiri osnovne škole u kojima se nastava odvija na hrvatskom jeziku: *Matko Vuković* i *Ivan Milutinović* iz Subotice, *Vladimir Nazor* iz Đurđina te *Matija Gubec* iz Tavankuta.

Među osmašima, prvo mjesto osvojila je **Martina Tikvicki**, drugo **Roko Vojnić**, a treće **Timotej Vukmanov Šimokov** – svi iz Osnovne škole *Matko Vuković*. Njihova mentorica bila je profesorica **Mirjana Crnković Horvat**.

U kategoriji sedmih razreda, prvo mjesto podijelili su **Ana Perčić** i **Relja Pirša**, također učenici OŠ *Matko Vuković*, uz mentorstvo iste profesorice. Drugo mjesto pripalo je **Jakovu Vukovu** iz iste škole, dok je treće mjesto zauzela **Marija Kujundžić** iz OŠ *Ivan Milutinović*, pod vodstvom mentorice **Sanje Šteko-
vić**.

U ime Hrvatskoga nacionalnog vijeća natjecanju je prisustvovala predsjednica Odbora za obrazovanje **Nataša Francuz**. Također je bila nazočna i **Margareta Uršal**, savjetnica – vanjska suradnica Ministarstva prosvjete. Domaćin natjecanja bila je ravnateljica OŠ *Vladimir Nazor* **Ljiljana Dulčić**, a u organizaciji i provedbi sudjelovali su i nastavnici hrvatskoga jezika: **Morena Rendulić**, **Bruno Dronjić**, **Mirjana Crnković Horvat**, **Sanja Šteko-
vić** i **Denis Grgić**.

Iako su mnoga natjecanja ove godine otkazana, u dogovoru s Aktivom nastavnika hrvatskoga jezika, a u organizaciji HNV-a, odlučeno je da se ovo natjecanje ipak održi. Predsjednica Odbora HNV-a za obrazovanje **Nataša Francuz** istaknula je kako je zahvalna na zajedništvu i jedinstvu, čak i u izazovnim okolnostima. Posebnu zahvalnost uputila je ravnateljici škole te učiteljima i nastavnicima u Đurđinu, koji su iz godine u godinu srdačni i predani domaćini.

K. U.

15

KAPSULA S POSADOM JE SRETNO PRIZEMLJENA NA TLU NEPOZNATOG PLANETA.

KRRRR...BZZZZ!
ČINI SE DA IMAMO
SMETNJE U VEZI ZBOG
TIH ELEKTROMAGNETNIH
VALOVA KOJI ...BZZZZ!
KRRR! MR. SMITH
ČUJEMO SE?

FZZZZZZZZZ!
NA ŽALOST ČUO SAM
VAS DJELOMIČNO JER...
KRRR!... PONAVLJAM, NE
VIDIM BILO ŠTO OKO
VAS .. BZZZZ!

DOK SE NE
PODESE RADIO VEZA
S MATIČNIM BRODOM
BILO BI DOBRO MALO
ISTRAŽITI OVAJ
PLANET.

HMM! DAI
TO JE JEDNA OD
ZAPOVIJEDI NAŠE VRLJE
UPRAVE TVRTKE KOJE SE
MORAJU IZVRŠITI! ONO
ŠTO VIDIM JESTE
PUSTOŠ.

NEMOJTE
DA VAS TO ZAVARA
MR. JURICH, NIŠTA NIJE
U SVEMIRU ONAKO KAKO SE
DOIMA NA PRVI POGLED. OVDJE
SIGURNO IMA NEČEG ŠTO
JE VRIJEDNO.

ONO ŠTO
VRIJEDI NA OVOM
PLANETU SMO JEDINO
NAS DVOJE. ONI IDIOTI
IZ KOMPANIJE ŽELE
SAMO MINERALE.

OOH DRAGI
KOLEGA, DAJTE MALO
VIŠE OPTIMIZMA. STVARI
NISU UVIJEK TAKO CRNE KAO
ŠTO IZGLEDAJU NA PRVU.
MI SMO VJEROJATNO PRVA
LJUDSKA POSADA KOJA
JE OVDJE.

HAALOO!
KAPETANICE SMITHI
DA LI SE SADA ČUJEMO?
BZZZZ... KRRRR... PZZZII!
VRAG ODIO I OVAJ PLANET
I SVE STROJEVE KOJI NE
RADE ... KRRRRRRRRI!
PROKLETSTVO!

MR. MILES?
ČUJEM DJELOMIČNO,
ALI VAŠE PGOVKE SAM ČULA
ODLIČNO. DAJTE SE SABERITE
I PODESITE FREKVENCIJU. NE
VRIJEDI VAM SE LJUTITI.
NADAM SE DA ME
ČUJETE.

ALL RIGHTS RESERVED BY AUTHOR@ KRISTIJAN C. SEKULIC 2025.

KAPETANICE!
MISLIM DA JE VRIJEME
I SLUŽBENO PROGLASITI
OVU BEŽIVOTNU STIJENU
POSJEDOM SJEDINJENIH
AMERIČKIH DRŽAVA-
HALELUJA!

VAŠA
SIMPATIČNA DOZA
ZDRAVOS SARKAZMA JE
NEUPITNA, MR. JURICH.
BACIMO SE NA POSAO
JER VRIJEME LETI.

»Rad s djecom nije samo zanimanje, to je poziv«

Dvadesetčetverogodišnja Subotičanka **Kristina Matković** prošle je godine završila studij teorije glazbe na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Nakon pet godina života i školovanja u Zagrebu vratila se u Suboticu obogaćena novim iskustvima, znanjem i poznanstvima te je sve to odlučila prenijeti i djeci u svom rodnom gradu. Kako sama kaže, rad s djecom za nju nije samo zanimanje, već poziv. Uz posao profesorice, Kristina je i kantorica u crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, što joj omogućuje da glazbi pristupi i s duhovne strane. U budućnosti želi dodatno usavršavati svoje znanje u području muzikoterapije i glazbeno-pedagoškog rada.

KUŽIŠ?!: Reci nam nešto više o studiranju u Zagrebu i o tvom smjeru... Koji savjet bi dala budućim studentima?

Studiranje u Zagrebu bih, prije svega, opisala kao divan period života – pet godina punih različitih iskustava, uspomena, poznanstava... Muzička akademija, kao i studij teorije glazbe dali su mi širinu u shvaćanju i tumačenju glazbe i svega što ona sa sobom nosi. Uz to, dobila sam i jasniji pogled na značenje i važnost pedagoškog rada u glazbi, što je rezultiralo time da sam se počela temeljitije baviti izučavanjem glazbeno-pedagoških metoda, kao i korištenjem glazbe u terapijske svrhe. Budućim studentima poručila bih da je studiranje najljepši period života, ali i da studiranje nije samo učenje i odlazak na predavanja, već nešto mnogo više od toga.

KUŽIŠ?!: Nakon završetka studija vratila si se u Suboticu gdje si se i zaposlila. Koliko ti je bilo teško pronaći posao? Kako je raditi s djecom?

Po povratku u Suboticu okolnosti su se posložile i zaposlila sam se u tri škole. S obzirom na to da sam već za vrijeme studija počela raditi u glazbenoj školi, vrlo lako sam to iskustvo prenijela i na posao u Subotici. Raditi s djecom je izazovno i iziskuje veliku odgovornost, ali je iznad svega lijepo i plemenito zanimanje. U svakom djetetu moramo znati probuditi ljubav i želju za znanjem. Zato rad s djecom ne bih nazvala poslom, već pozivom.

KUŽIŠ?!: Kantorica si u crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Kako izgleda posao kantora?

Posao kantora je da svojim sviranjem, uz vođenje zbora, koji tu ima veliku i značajnu ulogu, doprinese svečanosti misnog slavlja. Za razliku od pedagoškog rada, posao kantora omogućava direktniju primjenu glazbenih vještina, kao i izražavanje osobnih preferencija kroz odabir i samu izvedbu crkvene glazbe.

KUŽIŠ?!: Koje bi svoje uspjehe i rezultate izdvojila kao najznačajnije?

Prvenstveno bih kao veliki uspjeh izdvojila svoj diplomski rad na temu *Učenici s disleksijom u nastavi solfeggia*, na kojeg sam ponosna. Također bih izdvojila Rektorovu nagradu, koju sam dobila na prvoj godini studija za sudjelovanje u velikom projektu izvođenja opere *Pepeljuga Julesa Masseneta*. Osim toga, u srednjoj i osnovnoj školi išla sam na brojna natjecanja i na njima osvajala nagrade.

KUŽIŠ?!: Pored svih obveza koje imaš, kako voliš provoditi svoje slobodno vrijeme?

U slobodno vrijeme volim šetnje, čitati knjige, gledati filmove, a volim se i opušitati uz glazbu. Osim toga, kada se ukaže dobra prilika, bavim se i fotografijom.

KUŽIŠ?!: Gdje sebe vidiš za nekoliko godina? Kakvi su ti planovi za budućnost?

Za nekoliko godina vidim sebe na usavršavanju iz područja muzikoterapije, kao i glazbeno-pedagoškog rada. Planova i ideja uvijek ima, a budućnost će se sama pobrinuti za njihovo ostvarivanje.

KUŽIŠ?!: I za kraj, koju poruku bi željela poslati mladima kako bi ih motivirala da njeguju i istražuju svoje talente?

Moja poruka mladima je da uvijek trebaju vjerovati u sebe i raditi na ostvarivanju svojih ciljeva, kao i da uvijek imaju na umu da se njihovi talenti moraju njegovati da bi došli do izražaja.

Katarina Ivanković Radaković / Foto: Goran Majlat

Pet preporuka za čitanje

Knjige koje ne smijete propustiti ovog ljeta

Buđenje gospođice Prim,
Natalia Sanmartin Fenollera

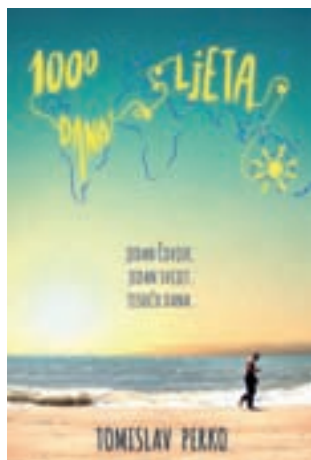

Što možemo kazati o Prudencii Prim, glavnoj junakinji ovoga djela? Prudencia Prim zanimljiva je i vrlo inteligentna mlada žena. Uz njezino ime dopisane su brojne akademske titule, a njezino znanje o književnosti zadivljuje. U mjestošće San Ireneo de Arnois mlada Prudencia, gospođica Prim, dolazi prihvativši posao privatne knjižničarke

u domu samozatajnog i vrlo neobičnog čovjeka. Njezin poslodavac je intelektualac, ljubitelj knjiga, ali i čovjek uvijek spreman na kritiku i pomalo bezobziran. Ono što Prudencia također vidi, ali ne želi priznati ni sebi, on je i privlačan i šarmantan muškarac. Što je sve i tko je sve Prudenciu snašao u ovome mjestošću saznat će čitatelji ovoga izvrsnoga štiva. Preplitanje umjetnosti, osobito književnosti, lijepje riječi i inteligentnih razgovora uokvirenih atmosferom jedne ugodne i bogate knjižnice ostavit će dojam na svakoga čitatelja.

1000 dana ljeta,
Tomislav Perko

Djelo koje bismo najbolje opisali kao putopis protkan autobiografskim elementima. Istodobno, ovo djelo ima i elemente vodiča. Ovo djelo nastavlja se na autorov prvijenac, *1000 dana proljeća*. Tomislav iskreno i nesebično dijeli svoja zabav-

na i inspirativna iskustva s putovanja. Ovo je prava knjiga za duge ljetne dane i noći, za sve one koji vole putovanja. Ako i nemate prigodu putovati onoliko koliko biste htjeli, možete se zaputiti skupa s putopiscem i ovom knjigom u nepoznato.

Letopis jedne knjižarke u Kairu,
Nadija Vasif

Zaronimo zajedno u uzavrele ulice Kaira kojima vozači nesmetano jure i u prolazu dobacuju uvrede jedni drugima, dok se s visokih minareta čuju pozivi na molitvu, a sve to nastoji nadglasati vika uličnih prodavača. **Nadija Vasif** u ovoj je atmosferi 2002. godine, sa svojom sestrom Hind i prijateljicom Nihal, osnovala *Divan*, ne-

zavisnu knjižaru. Tri mlade žene upustile su se u ovu avanturu vođene ljubavlju prema knjigama i književnosti, želeći nadomjestiti nedostatak koji su osjećale u Kairu. Nezadovoljne nebrigom države za kulturu i knjigu, one su pokušale napraviti iskorak za sebe i društvo u kojem žive. Za one koji žele upoznati prilike u Kairu i oslušnuti puls ovog velikog grada ova knjiga pravi je izbor.

Moja Afrika,
Karen Blixen

Danska spisateljica **Karen Blixen** pripovijeda nam u ovom izvanrednom romanu s elementima putopisa o svojem sedamnaestogodišnjem boravku u britanskoj Istočnoj Africi. Ono što je ondje doživjela pretočila je u djelo izvanredne snage

koje obiluje maestralnim opisima Afrike kakva je u svome srcu. Ono što osobito privlači u ovoj knjizi su opisi prirode, ali i ljudi, te afričke kulture nakon dolaska kolonijalnih sila. Roman je objavljen 1937., najprije pod pseudonimom **Isak Dinesen**. Godine 1985. prema ovome romanu snimljen je i čuveni istoimeni film u kojemu glavne uloge tumače legendarni **Robert Redford** i **Meryl Streep**.

Klara Dulić Ševčić

Kako se sačuvati u stresnom razdoblju

Vjerujem da znate one situacije u životu kada se čini da obveze samo iskaču i još k tomu svako malo nešto pođe po krivu pa se ubrzo osjećate preplavljeno. Kraj školske i akademske godine, ispitni rokovi ili rokovi za neki projekt, velike proslave i slično često znaju biti upravo takva razdoblja.

Kako se nosite sa stresom?

Svatko od nas ima određene mehanizme koji su nam u nekim okolnostima korisni, ali imamo i neke koji su nam ograničavajući. Kad smo u stresu, postoji u svima nama tendencija da se vraćamo na psihološke mehanizme i obrasce koji su nam odavno poznati ali disfunkcionalni. Je li neki od vaših načina nošenja sa stresom jedan od ovih niže opisanih?

Perfekcionizam

Iako u nekim specifičnim situacijama može biti koristan (npr. kuhar koji želi jelo dovesti do savršenstva), perfekcionizam u biti negativno utječe ili sprječava u napretku (npr. kašnjenje s rokovima i sl.). Što je stres veći, potreba za perfekcionizmom postaje jača i širi se i na posve nebitne stvari. To dalje stvara sve veće nezadovoljstvo (jer u realitetu malo toga može biti savršeno), što opet povećava stres a to onda dalje pojačava potrebu za perfekcionizmom...i tako u krug.

– Promatrajte sebe kako biste upoznali svoje obrasce. Ispod perfekcionizma su često sadržaji i emocije koje želimo izbjeći. Ako ih primijetite i zapišete, to može biti dragocjeni materijal za proradu u terapiji. Ako niste u terapiji, zapažanjem i razumijevanjem onoga što se događa doći će i malo olakšanje što će otvoriti prostor za preslagivanje prioriteta i svjesno podsjećanje da perfekcija nije realna i ne treba joj težiti.

Odustajanje

»Svega mi je dosta, ovo više nema smisla!« ili »Sad mi je dosta, reći ću ja svima njima kamo da idu!« i slično. Možda poznajete osobu koja preuzima sve na sebe, misli da sve mora sam/a da bi na kraju eksplodirala i odustala od svega?

Ili osobu koja ostavlja sve za posljednji tren pa se osjeća toliko preplavljeno da joj je to neizdrživo, odu-

staje i govori sebi nešto poput: »Ionako nema smisla, ne može se stići« ili »To ionako nije za mene« i sl.

– Što ranije primijetite ovaj obrazac, lakše će vam biti nešto poduzeti. Često su to neka naizgled nevažna odgađanja koja se mogu javiti mjesecima prije stresnog razdoblja. Ako ste, pak, zanemarili sve ranije signale, i prošli kroz dramu odustajanja od svega, nakon što se priberete, odaberite jednu stvar koju ćete ipak završiti. Također pratite samogovor koji imate u sebi i podsjetite se da nije realan. »Nema smisla, to ionako nije za mene« nije odraz realiteta nego odraz onoga što u tom trenu osjećate, a to je preplavljenost.

Pretjerano planiranje

Planirati je divno...osim kada postane kontraproduktivno. Ako vam planiranje služi tomu da izbjegnute neke od emocija i težih sadržaja, vjerojatno ćete u stresnim situacijama posegnuti za planom i to-do listama. To-do liste će rasti, a plan će postajati sve gušći. Sa sve većim brojem obveza bit će sve više toga što niste stigli, pa će i osjećaj nezadovoljstva i frustracija rasti. Kao rješenje činit će vam se da preostale dane trebate još više pretrpati obvezama. Možda ćete krenuti i u mikromenadžiranje što će izluđivati sve oko vas.

– Iza planiranja je često potreba za kontrolom, odnosno za osjećajem sigurnosti. Kada zapazite da ste upali u silne to-do liste i preslagivanje planera, osvijestite nesigurnost i ako ste u terapiji proradite tu temu tamo. Ako niste u terapiji, razmislite što je ono što vam daje osjećaj sigurnosti a da nije planiranje i kontrola.

Marina Balažev, prof. specijalizantica transakcijske analize, smjer psihoterapija

The image shows the 'World of Tanks' logo, which is a stylized 'W' and 'T' inside a shield-like shape. Below the logo, the words 'WORLD OF TANKS' are written in a large, bold, metallic font. The background is a fiery, battle scene with a tank and explosions.

World of Tanks — Povratak u oklopnu arenu

Budući da sam posljednji put pisao o ovoj igri-
ci prije tri godine, mislim da je vrijeme obnoviti
znanje. Veterani koji su napustili igru prije nekoliko
godina mogli bi se iznenaditi – *WoT* danas izgleda,
zvuči i igra se potpuno drukčije. Ako si prije nekoliko
godina bio zalijepljen za ekran, vozio KV-1 kroz ulice
Himmelsdorfa i planirao svaki hitac do savršenstva, a
onda napustio *World of Tanks*, vrijeme je da razmisliš
o povratku. Ali budi spreman – igra se u međuvre-
menu drastično promijenila. Od izlaska 2010. godine
World of Tanks je postao jedna od najigranijih online
pucačina s tenkovima na svijetu. I dok je nekad nu-
dio relativno jednostavan PvP sustav, danas se radi o
puno kompleksnijem iskustvu.

Novo vrijeme, novi *WoT*

U posljednjih 4-5 godina *WoT* je doživio pravu teh-
nološku i sadržajnu revoluciju. Igra sada koristi na-
predni CORE grafički engine, što znači da eksplozije
izgledaju kao u blockbusterima, a i stare mape su
dobile novo ruho. Ako si mislio da znaš *Prokhorovku*
– čekaj dok je vidiš danas. Zvukovi su remasterirani,
tenkovi realnije reagiraju na udarce, a razaranja oko-
liša više nije samo detalj – postaje taktička prednost.
No, to je tek početak. *WoT* danas nudi i nove modove
igranja. Osim klasičnih nasumičnih bitki, tu su *Frontli-
ne* (10 vs 10 borbe s fazama), *Onslaught* (kompetitiv-
ni mod s rangiranjem), te *Steel Hunter* – pravi battle
royale s tenkovima. Tu su i sezonski događaji, PvE
zadaci, kao i *Battle Pass* s nagradama koje možeš sku-
pljati čak i ako ne igraš svakoga dana.

Stari tenkovi vs. nova generacija

Veterani se možda pitaju: kako moji stari tenkovi
stoje danas? Kratak odgovor: mogu još uvijek pa-

rirati, ali uz malo truda. Neki stari klasici dobili su
poboljšanja, dok su novi premium tenkovi donijeli
svježe mehanike: dvocijevna paljba, autoloaderi, bo-
lja mobilnost i oklop. Igra danas favorizira agresivniji
stil, brzo manevriranje i borbu u pokretu. Ako si ne-
koć igrao defenzivno i sačekivao, možda će ti trebati
malo prilagodbe. No, dobra vijest je: balans je znatno
poboljšan, a sistem uparivanja pravedniji nego ikad.

Wargaming se potrudio privući stare igrače. Ako si
imao račun nekoć davno, dočekat će te »povratničke
misije«, posebne nagrade i vodiči za brzo snalaženje
u novom okruženju. Garaža će ti izgledati poznato,
ali s novim funkcijama kao što su filtri, moduli, direk-
tna kupnja opreme i još mnogo toga. Jedna od naj-
većih promjena je i u opremi i napredovanju. Sustav
modifikacija je redizajniran, sada postoje fleksibilne
opcije koje prilagođavaš ovisno o stilu igre. Možeš
birati između dodatne obrane, bolje pokretljivosti ili
poboljšane vatre, sve ovisno o tvojoj ulozi u timu. Za
igrače koji su navikli na »stari *WoT*« ova razina dubine
može djelovati kompleksno, ali jednom kad je savla-
daš, osjećaj kontrole nad tenkom i timom jači je nego
ikada.

Vizualno impresivniji, sadržajno bogatiji

World of Tanks danas je vizualno impresivniji, sadr-
žajno bogatiji i taktički dublji nego ikad. Ako si ga vo-
lio nekad, sada ćeš ga vjerojatno voljeti još više. Po-
vratak možda traži malo vremena za prilagodbu, ali
uz stare reflekse, novu opremu i više načina igranja
tvoja sljedeća velika pobjeda možda je samo jedan
pogodak udaljena.

Ako vam treba pomoć, možete me dodati ingame,
samo potražite nick Wiener_schnitzell.

Ivan Ušumović

Foto: www.worldoftanks.com

Raskoš, til i svega previše

Koliko god područje mode bilo veliko, neiscrpno i bogato materijalom za razmatranje, toliko je na neki način i predvidivo. To govorim zato što modu možemo zamisliti kao beskonačni krug (∞) koji se stalno ponavlja, obnavlja, zaboravlja pa ponovno vraća, ali rijetko kada u potpunosti nestaje. U tom stalnom kretanju novi se trendovi povremeno spajaju sa starima, pa se može reći da se na taj način neprestano nadograđuju.

Dodaci, detalji, perlice

Koliko nam je jednostavnost bila prioritet proteklih godina, tako sada dolazimo do trenutka kada se pažnja stavlja na detalje, dodatke, materijale, perlice – dolazimo do trenutaka prezasiceniosti i upravo je to ono što se traži kako bismo ove sezone bili u trendu. Vjerojatno ste primijetili koliko influencerice u posljednje vrijeme obraćaju pažnju na dodatke. Prvo je počelo s torbama, na koje su se dodavali razni privjesci koji su visjeli i na taj način nadograđivali stil i povezivali torbu s ostatkom outfita.

Privjesci su i dalje prisutni, pa ako imate zanimljive visuljke, možete ih pričvrstiti na svoju torbu i dati joj osobni pečat. Ako ste kreativni, savjetujem vam da izradite vlastiti jedinstveni primjerak.

Što više tila, to bolje

22

Isto tako, ovoga ljeta dolazimo do stavljanja detalja na odjeću, obuću, remenje i u kosu. Ove se godine til vraća u svom raskošu, a modni savjetnici smatraju da je što više tila, to bolje. Prenaglašenost, šarenilo i maštovitost vrlo su cijenjeni ove godine i svatko tko se voli igrati modom sada je njegovo vrijeme.

Nova estetika je na pomolu. Jarke boje, u kombinaciji s drugim jarkim bojama, ponovno su u trendu. Po meni, ovo je najbolji period za eksperimentiranje, jer ljetno i vruće ljetne noći podnose sve, a šarenilo ih dodatno uljepšava.

Narančasta, žuta, zelena i plava

Narančasta, žuta, zelena i plava dominantne su boje ove godine. Također, smeđa je i dalje prisutna za *old money look*, ali se polako počinje miješati s nabrojanim bojama i dodatno usavršava svačiji stil. Kako su boje šarene, tako se vraća i trenutak neobičnih cipela. Primjerice, *Prada* je izbacila cipele s potpeticom u dvije boje, ali i s dodacima na štiklama koji daju pečat jednom ekstravagantnom stilu i potiču nas na izlazak iz zone komfora.

Kao što rekoh, ljetno je savršeno doba za isticanje ovakvih ekstravagantnih modela i kombinacija, jer sve je lakše i ljepše na suncu, u baštama kafića ili na plaži. Uživajte u predstojećem razdoblju, nosite naborane, raskošne komade ukrašene tilom i perlicama, igrajte se s bojama i materijalima i dajte svoj pečat ovom šarenilu.

Milijana Nimčević

PREPORUKA

Pseća Plaža

Kao naručeno, baš pred početak vjerojatno novog najtoplijeg ljeta u povijesti – *Pseća Plaža* dostavlja novi album da nam bude soundtrack dok se topimo kraj ventilatora. Zagrebački psihodelični surferi i dalje *surfaju* poznatim valovima retro i suvremene psych-rock glazbe, te na albumu *Teško je imati glavu* pokazuju koliko su komforni na tom domaćem terenu.

Na tekstovima, glazbi i aranžmanima radili su **Erol Beširević**, **Filip Mlinarić** i **Matea Bobanović**, a mix i mastering potpisuje **David Perry** iz kanadskog benda Loving. Ovo je njihov treći album i ako do sada niste, obavezno provjerite i njihove starije radove, jer ako vam se dopadne ovih 25 minuta friškog domaćeg indieja vjerujem da će vam trebati još – a i ljeto će dugo trajati. Moj favorit s albuma je istoimena *Teško je imati glavu* koja i zatvara album, ali oduvali su me već i *Vjetrovi sa juga*.

I. Benčik

GLAZBA

Lilo & Stitch

Disneyjev igrano-animirani remake *Lilo & Stitch* vraća nas na Havaje u emotivnu priču o pripadanju, žrtvi i prijateljstvu. U režiji **Deana Fleischera Campa**, u pitanju je film koji kombinira igrane scene i animaciju, ostajući vjeran originalu iz 2002. godine. **Maia Kealoha** u ulozi Lilo osvaja svojom iskrenošću, dok **Sydney Agudong** glumi Nani, njezinu stariju sestru koja se odrekla vlastitih snova kako bi se brinula o Lilo nakon što su ostale bez roditelja. Glas legendarnog Stitcha ponovno donosi **Chris Sanders**.

Lilo se osjeća odbačeno, drugačije od svojih vršnjaka, dok je Nani pokušava zaštititi od socijalne službe, balansirajući između posla, odgovornosti i emocija. Kada se u njihov život uplete kaotično, simpatično biće iz svemira, počinje prava avantura – puna nereda, neželjenih posljedica, razbijenih tanjura i slomljenih pravila.

Lilo & Stitch možda nije adaptacija koju su gledatelji očekivali, ali je iznenađujuće uspješna. Nosi poruku koja je i danas potrebna: da obitelj nisu samo oni s kojima dijelimo krv, već i oni koji nas prihvaćaju i ostaju. Film je idealan za mlađu publiku, ali i za sve koji se žele prisjetiti djetinjstva i značenja riječi »ohana«. Ako vam treba malo kaosa i suza, a puno srca – ovaj film vrijedi pogledati.

K. Ivković Ivandekić

FILM

Ciganin, ali najljepši

Roman *Ciganin, ali najljepši* **Kristiana Novaka** moćno je, kompleksno i izuzetno aktualno književno djelo koje spaja kriminalističku priču, društvenu kroniku, politički komentar i snažnu emotivnu dramu. Smješten u međimursko selo Sabolščak, roman se razvija kroz priče četvero likova – Milene, Sandija, kurdske izbjeglice Nuzata i zagrebačkog policajca Plančića – čije se sudbine isprepliću oko jednog brutalnog zločina.

Novak briljira u portretiranju složenih karaktera i njihovih unutarnjih borbi, ali i u prikazu društva koje je duboko podijeljeno, prepunog strahova, predrasuda i neizgovorenih trauma. Posebno dojmljiv je njegov stil – roman se pripovijeda u formi monologa, što čitatelju daje osjećaj neposrednosti i autentičnosti. Iako prožet teškim temama – nasiljem, rasizmom, migracijama i identitetom – *Ciganin, ali najljepši* nije osuda, već iskrena, surova, ali i dirljiva priča o tome koliko je teško voljeti i preživljavati na rubovima društva. Ovo je roman koji postavlja važna pitanja, ruši stereotipe i ostavlja trajan dojam.

J. Dulić

KNJIGA

Bunjevačko kolo u projektu Luča

